

ศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะ แรงงานระดับอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

Study of Dual System Education and Learning according to the Vocational Qualification of Private Vocational Education Institutions in Bangkok

ลัดดาวัลย์ หมวกพิมาย^{1*}
Laddawan Muakpimai^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความคิดเห็นของการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์กับครูฝึกของการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 328 คน เป็นอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีการจัดหลักสูตรทวิภาคี จำนวน 278 คน ทำการสุ่มตัวอย่างวิธีการสุ่มอย่างง่าย และกลุ่มตัวอย่างครูฝึกจากสถานประกอบการคู่ทวิภาคี จำนวน 50 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐาน ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยวิธีการของเพียร์สัน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาศึกษาเอกชนที่มีการจัดหลักสูตรทวิภาคีและครูฝึกสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการจัดหลักสูตร และด้านการนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านพุทธิพิสัยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

¹ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหารการศึกษา

¹ Master of Education in Technology and Innovation for Education Administration

* Corresponding author. Tel. 089-9655746 E-mail: love.april2517@gmail.com

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนและครูฝึกสถานประกอบการที่มีระดับการสอนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีระดับความคิดเห็นต่อการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา พบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคี, การเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา, สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

Abstract

The objectives of this research was to study 1) Rating of Dual System Education and learning according to the vocational qualification of Private Vocational Education Institutions in Bangkok 2) Comparing of Dual System Education and learning according to the vocational qualification of Private Vocational Education Institutions in Bangkok 3) The relationship between Dual System Education and learning according to the vocational qualification of Private Vocational Education Institutions in Bangkok. The samples for this research were 328 people from teachers of Private Vocational Institute Education with 278 people randomly selected from the sampling methods. And the mentors of enterprise of 50 people by purposive sampling tool used in research into the scale of values (Rating Scale 5 level). The statistics used for data analysis were percentage values, average and standard deviation, t-test, F-test and test methods associated with the Pearson product moment correlation coefficient. The research finding were as follows:

1. Reviews of teacher of Private Vocational Education Institutions with the Dual System Education program and mentors for teaching and learning in the Dual System Education overall at high level. Found that the teaching management had the highest average, followed by the measurement and evaluation and the educational supervision and the curriculum lowest average and learning according to the vocational qualification overall at a high level. Found that the Cognitive Domain are the highest average, followed by the Affective Domain and the Psychomotor Domain lowest average.

2. A comparison of teacher of Private Vocational Education Institutions and teacher training establishments are teaching different levels. Levels of Dual System Education reviews the overall difference was statistically significant at the .05 and learning according to the vocational qualification overall difference was not statistically significant.

3. A relationship between Dual System Education program and learning according the vocational qualification overall as a whole statistically significant at the .01 level.

Keywords: Dual System Education, Learning According the Vocational Qualification, Private Vocational Education Institutions in Bangkok

ความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจากการแข่งขันทางการค้าและการศึกษาของโลกมีความรุนแรงมากขึ้น การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางการศึกษาของประเทศไทย จึงจำเป็นต้องมีกำลังทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานทัดเทียมกับนานาชาติ จากการศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2553) รัฐบาลไทยจึงกำหนดนโยบายแผนการพัฒนากำลังคนและการผลิตบุคลากรตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ.2552-2561 ตามแนวทางกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ.2558 เพื่อให้กำลังคนและบุคลากรของประเทศไทยมีศักยภาพ และความได้เปรียบทางการแข่งขันในระดับสากลสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สังคม ประเทศ และตลาดแรงงาน ตามความต้องการของสถานประกอบการ และให้ผู้เรียนหรือผู้สนใจสามารถสร้างงานอาชีพให้ตนเองได้ ซึ่งในปัจจุบันการอาชีวศึกษามีปัญหาด้านเชิงคุณภาพ การผลิตขาดเป้าหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับความต้องการของประเทศ การเรียนการสอนเน้นปริมาณ ผู้เข้าเรียนและจบการศึกษามากกว่าที่จะเน้นขีดความสามารถในด้านปฏิบัติในระดับเทคโนโลยีต่างๆ ครูไม่มีประสบการณ์จริงและขาดทักษะและประสบการณ์ในอาชีพนั้นๆ การเรียนการสอนในระดับสายอาชีพ ยังอยู่ในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ ไม่สามารถตามเทคโนโลยีที่ใช้ในอุตสาหกรรมได้ทัน ขาดแรงจูงใจให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้การศึกษาและฝึกอบรมอย่างจริงจัง ยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2551) จึงได้พัฒนาหลักสูตรโดยมุ่งเน้นความต้องการ (Demand Driven) และมาตรฐานสมรรถนะอาชีพ ความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการ โดยพัฒนาหลักสูตรให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การถ่ายโอน และเชื่อมโยงความรู้จากภายนอก การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างผู้ประกอบการ องค์กรอาชีพ และกลุ่มวิชาชีพในพื้นที่กับสถาบันการศึกษา เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยกับภูมิปัญญาสากล โดยการสร้างองค์ความรู้ สร้างคนที่มีศักยภาพเพื่อเชื่อมโยงและถ่ายโอนความรู้แบบบูรณาการในการที่จะผลิตและพัฒนากำลังคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนากำลังคนในระดับฝีมือ ระดับเทคนิค ระดับเทคโนโลยีสายปฏิบัติการในสาขาวิชาชีพต่างๆ ให้ภาคเอกชน หรือสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา โดยการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

สถาบันอาชีวศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนได้เริ่มนำระบบทวิภาคีเข้ามาจัดการศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือ ระดับช่างเทคนิค และระดับเทคโนโลยี โดยเน้น

ให้มีทักษะที่หลากหลาย (Multi Skill) เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มุ่งเน้นการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ให้มีสมรรถนะ ทักษะฝีมือให้เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นหลักสูตรฐานสมรรถนะร่วมกับสถานประกอบการ ในประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาศิลปกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม ประเภทวิชาประมง ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ และประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จากรายงานของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ พบว่าในปัจจุบันสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีอยู่จำนวน 85 แห่ง พบว่ามี 10 แห่ง นำหลักสูตรการเรียนในรูปแบบทวิภาคีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาเอกชน จึงมีความต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบทวิภาคีที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ให้ผู้เรียนมีคุณวุฒิการศึกษาระดับวิชาชีพตามกรอบมาตรฐานการเรียนแบบฐานสมรรถนะ (Competency-based Education) โดยใช้สถาบันการศึกษาเป็นฐาน (Institution/School-based/College-based) ทักษะในการทำงานให้บรรลุความรู้ ความเข้าใจในงานที่ทำ และกิจนิสัยหรือเจตคติในการทำงานซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) และจิตพิสัย (Affective Domain) เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบทวิภาคีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์กับครูฝึกของการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบความคิดในการวิจัยและออกแบบงานวิจัย กำหนดกลุ่มประชากรเป็นอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ที่มีการจัดหลักสูตรทวิภาคี จำนวน 10 แห่ง ประชากร 1,010 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 278 คน และกลุ่มตัวอย่างครูฝึกจากสถานประกอบการคู่ทวิภาคี โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สถาบันละ 5 คน รวม 50 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 328 คน สร้างเครื่องมือการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check-list) ตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Closed end Questionnaire) ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ภาษาที่ใช้ และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาตั้งแต่ .50 ขึ้นไป และนำไปทดลองกับอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์สัมพัทธ์แอลฟาของครอนบาช (Alpha Coefficient reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9552 แล้วนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีการจัดการจัดหลักสูตรทวิภาคีและครูฝึกจากสถานประกอบการ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปเป็นค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นโดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA และกรณีพบความแตกต่างทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และหาความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างตัวแปรทั้งสองกลุ่มโดยใช้สถิติ Correlation ทดสอบความสัมพันธ์ด้วยวิธีการของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจากอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีการจัดหลักสูตรทวิภาคีและครูฝึกจากสถานประกอบการที่ร่วมจัดหลักสูตรทวิภาคี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 328 คน โดยสรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ศึกษาระดับความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

1.1 ระดับความคิดเห็นของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนที่มีการจัดหลักสูตรทวิภาคีและครูฝึกสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.10 รองลงมาคือด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และด้านการจัดหลักสูตรและด้านการนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากับ 4.05 ตามลำดับ

1.2 ระดับความคิดเห็นของอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนที่มีการจัดหลักสูตรทวิภาคีและครูฝึกสถานประกอบการเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในภาพรวม อยู่ใน

ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านพุทธิพิสัยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.14 รองลงมาคือด้านจิตพิสัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และด้านทักษะพิสัย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากับ 4.07 ตามลำดับ

2. ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

2.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการสอนแบบทวิภาคีของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนกับครูฝึกสถานประกอบการโดยรวม พบว่าอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.06$) น้อยกว่าครูฝึกสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.12$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนกับครูฝึกสถานประกอบการโดยรวม พบว่าอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นต่อการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา ($\bar{X} = 4.09$) น้อยกว่าครูฝึกสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.24$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผลการเปรียบเทียบอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนและครูฝึกสถานประกอบการที่มีระดับการสอนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ สอนทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. ($\bar{X} = 4.13$) สอนในระดับ ปวส. ($\bar{X} = 4.11$) และสอนในระดับ ปวช. ($\bar{X} = 3.92$)

2.4 ผลการเปรียบเทียบอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนและครูฝึกสถานประกอบการที่มีระดับการสอนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ สอนในระดับ ปวส. ($\bar{X} = 4.19$) สอนทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. ($\bar{X} = 4.15$) และสอนในระดับ ปวช. ($\bar{X} = 3.99$)

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา พบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับมาก (ค่าความสัมพันธ์ = .972*) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการจัดหลักสูตรกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับมาก (ค่าความสัมพันธ์ = .838*) ด้านการจัดการเรียนการสอนกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับมาก (ค่าความสัมพันธ์ = .891*) ด้านการนิเทศการศึกษากับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับมาก (ค่าความสัมพันธ์ = .907*) และด้านการวัดผลและประเมินผลกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับมาก (ค่าความสัมพันธ์ = .904*)

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในด้านทักษะพิสัย พบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในด้านทักษะพิสัยในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับมาก (ค่าความสัมพันธ์ = .849*) เมื่อพิจารณา

สรุป อภิปรายผล

การศึกษาระดับความคิดเห็นของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนที่มีการจัดหลักสูตรทวิภาคี และครูฝึกสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคี ผลการวิจัยข้างต้น พบว่าระดับความคิดเห็นของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนที่มีการจัดหลักสูตรทวิภาคีและครูฝึกสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการจัดการเรียนการสอนทวิภาคีเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริง สามารถฝึกทักษะและกระบวนการคิดได้อย่างสมบูรณ์สูงสุด รองลงมาคือด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่าการวัดผลและประเมินผลโดยความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา กับสถานประกอบการ และด้านการจัดหลักสูตร พบว่าการพัฒนาหลักสูตรทวิภาคีมีความสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงานและด้านการนิเทศการศึกษา พบว่าการนิเทศการศึกษามีการติดตามความก้าวหน้าของงานที่ปฏิบัติของนักศึกษา ร่วมกับสถานประกอบการ ตามลำดับ จากผลการวิจัยที่พบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานครมีความสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2551) การพัฒนาการศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศ ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีความเชื่อมโยงของระบบการผลิตและการพัฒนากำลังคน การพัฒนาคุณภาพด้านการเรียนการสอน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 มาตรา 8 (3) การศึกษาระบบทวิภาคีที่มุ่งเน้นสมรรถนะและประสบการณ์ตรง จึงกำหนดรูปแบบการจัดการและพื้นฐานวิชาชีพในสถานศึกษา ส่วนการฝึกปฏิบัติงานอาชีพเข้าไปเรียนรู้และปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกิตติพิศ เพชรสุทธิ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติของสถานประกอบการต่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาทวิภาคีของวิทยาลัยการอาชีพพตรัง ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของสถานประกอบการต่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาทวิภาคีของวิทยาลัยการอาชีพพตรังโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านสื่อการเรียนการสอนและอาคารสถานที่ รองลงมาตามลำดับคือด้านบุคลากร ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านการประชาสัมพันธ์และดำเนินการ ด้านการนิเทศติดตามผล และด้านการวัดผลและประเมินผล

จากการศึกษาระดับความคิดเห็นของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนที่มีการจัดหลักสูตรทวิภาคีและครูฝึกสถานประกอบการเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา ผลการวิจัยข้างต้นพบว่า ระดับความคิดเห็นของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนที่มีการจัดหลักสูตรทวิภาคีและครูฝึกสถานประกอบการเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านพุทธิพิสัยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีมีผลต่อคุณภาพของนักศึกษา โดยทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพและนำมาปฏิบัติงานสูงสุด รองลงมาคือด้านจิตพิสัย พบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีมีผลต่อคุณภาพของนักศึกษาโดยทำให้เกิดลักษณะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบในงานที่ทำ และทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน มีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงาน และ

ด้านทักษะพิสัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีมีผลต่อคุณภาพของนักศึกษาโดยทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพและนำมาปฏิบัติงาน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลของการศึกษาสมรรถนะของแรงงานอาชีวศึกษาที่ผู้ประกอบการต้องการของฝ่ายวิจัยและพัฒนาโรงเรียนพณิชยการและเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ (2553) พบว่าคุณลักษณะของแรงงานอาชีวศึกษาที่สถานประกอบการต้องการ ในระดับมากที่สุด มีจำนวน 6 คุณลักษณะเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การสื่อสารชัดเจน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นกัลยาณมิตร การมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย และความสามารถด้านการติดต่อประสานงาน คุณลักษณะแรงงานอาชีวศึกษาในด้านต่างๆ ที่สถานประกอบการต้องการ นอกเหนือจากความรู้และทักษะเฉพาะ จากที่ทำการศึกษา 10 อันดับแรก ได้แก่ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การสื่อสารชัดเจน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นกัลยาณมิตร การมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ความสามารถด้านการติดต่อประสานงาน การอ่านและเขียนภาษาไทยได้ถูกต้อง การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง การยอมรับความจริง และการสำนึกต่อการกระทำและนำข้อผิดพลาดนั้นไปปรับปรุงพัฒนาและยกระดับตนเอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสิริ พวงสอน (2545) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูฝึกในสถานประกอบการต่อการฝึกงานของนักศึกษา สาขาวิชาช่างยนต์ พบว่า ความคิดเห็นของครูฝึกในสถานประกอบการ ต่อการฝึกงานของนักศึกษาสาขาวิชาช่างยนต์ทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านจิตพิสัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านพุทธิพิสัย และด้านทักษะพิสัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และจัดเรียงตามลำดับดังนี้ คือ ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านพุทธิพิสัย

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนกับครูฝึกสถานประกอบการโดยรวม พบว่าอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีน้อยกว่าครูฝึกสถานประกอบการ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนกับครูฝึกสถานประกอบการโดยรวม พบว่าอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นต่อการเรียนรู้อตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาน้อยกว่าครูฝึกสถานประกอบการ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการเปรียบเทียบอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนและครูฝึกสถานประกอบการที่มีระดับการสอนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการเปรียบเทียบอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนและครูฝึกสถานประกอบการที่มีระดับการสอนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการเรียนรู้อตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการเปรียบเทียบข้างต้นพบว่าอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนกับครูฝึกสถานประกอบการ มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้อตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาแตกต่างกันสอดคล้องกับพินนทกุล (2552) ได้ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยพบว่าอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่าครูฝึกสถานประกอบการซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ครูฝึกสถานประกอบการให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้อตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา

มากกว่าอาจารย์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดอาชีวศึกษา วิทยาลัยของวิทยาลัยเทคนิคเชิงรายสู่ความเป็นเลิศของวิชัย กงพลนันท์ (2554) พบว่าสภาพปัญหาการจัด อาชีวศึกษาวิทยาลัยในสถานประกอบการตามที่เสนอของครูฝึกสถานประกอบการโดยภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย อีกทั้งยังสอดคล้องกับวิสิทธิ์ งามเลิศชัย (2552) ที่ได้ทำการเปรียบเทียบการดำเนินงานจัดการ อาชีวศึกษาระบบวิทยาลัยโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนโลยี โดยจำแนกตามสถานภาพบุคลากร พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดบุคลากร ด้านการสอนนักเรียนอาชีวศึกษา ระบบวิทยาลัยด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการในรูปของคณะกรรมการ ด้านการติดตามและ การประเมินผล แตกต่างกัน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบวิทยาลัยกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะ แรงงานระดับอาชีวศึกษาในภาพรวม พบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับการ เรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับมาก ผลวิจัยข้างต้นพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการ เรียนการสอนแบบวิทยาลัยกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในภาพรวมมีความสัมพันธ์ ทุกด้าน สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551) มุ่งให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาระบบคุณวุฒิ วิชาชีพไทย หรือมาตรฐานอาชีพวิชาชีพใดๆ คุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ เป็นกรอบสมรรถนะและมาตรฐาน สำหรับผู้ผ่านการเรียนหรือฝึกอบรมเป็นฐานสมรรถนะ (Competency-based Training) โดยการใช้ สถาบันการศึกษาหรือฝึกอบรมเป็นฐาน (Institution/School-based/College-based) ทั้งนี้สมรรถนะ ดังกล่าวต้องครบ 3 องค์ประกอบ คือ ทักษะในการทำงานให้บรรลุ ความรู้ ความเข้าใจในงานที่ทำ และ กิจนิสัยหรือเจตคติในการทำงาน ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล องค์ประกอบทั้งสามนี้จะต้อง บูรณาการเข้าด้วยกันอย่างแนบแน่นเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีสมรรถนะ องค์ประกอบนี้ก็คือพิสัยการเรียนรู้ 3 พิสัย ตามลำดับ ได้แก่ ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) และ จิตพิสัย (Affective Domain)

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบวิทยาลัยกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะ แรงงานระดับอาชีวศึกษาในด้านทักษะพิสัย พบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับ การเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในด้านทักษะพิสัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับมาก ผลวิจัยข้างต้นพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการ เรียนการสอนแบบวิทยาลัยกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในด้านทักษะพิสัยมีความ สัมพันธ์ทุกด้าน กล่าวคือการจัดการเรียนการสอนแบบวิทยาลัยมีผลต่อคุณภาพของนักศึกษาในด้านทักษะ พิสัย โดยทำให้เกิดความสามารถตัดสินใจและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ความคิดสร้างสรรค์งานใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ ปฏิภาณไหวพริบในการปฏิบัติงาน สามารถเรียนรู้งานได้รวดเร็ว ทักษะในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างผลงานที่มีคุณภาพสอดคล้องกับผลการวิจัยของธีระชัย จุฑาทพ (2546) ได้ทำการวิจัยถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สายช่างอุตสาหกรรม ตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานีพบว่า ด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ สถานประกอบการต้องการผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ในการบำรุงรักษา เครื่องมือ เครื่องจักรเป็นอย่างดี ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง คำนึงถึงความปลอดภัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบวิทยาลัยกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะ แรงงานระดับอาชีวศึกษาในด้านพุทธิพิสัย พบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับ

การเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในด้านพุทธิพิสัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับมาก ผลวิจัยข้างต้นพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในด้านพุทธิพิสัย มีความสัมพันธ์ทุกด้าน กล่าวคือการจัดการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีมีผลต่อคุณภาพของนักศึกษาในด้านพุทธิพิสัย โดยทำให้เกิดการใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ ความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ที่ปฏิบัติ ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพและนำมาปฏิบัติงาน ความรู้ ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงาน ความรอบรู้ทางสภาพเศรษฐกิจและสังคมของตลาดแรงงานสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุทธารี เปาวิมาน (2545) ได้ทำการวิจัยถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามทัศนะของผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดลพบุรีพบว่า คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดลพบุรีคือ คุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านการประกอบอาชีพ และความรู้ความสามารถทางวิชาการ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในด้านจิตพิสัย พบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในด้านทักษะพิสัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับมาก ผลวิจัยข้างต้นพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา ในด้านจิตพิสัย มีความสัมพันธ์ทุกด้านกล่าวคือการจัดการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีมีผลต่อคุณภาพของนักศึกษา ในด้านจิตพิสัย โดยทำให้เกิดลักษณะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบในงานที่ทำ ความตั้งใจในการทำงาน มีความอดุสาหะขยันหมั่นเพียร ความละเอียดรอบคอบ ความมีวินัยในการทำงาน การยอมรับฟังการแนะนำและตักเตือนจากผู้อื่นและมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน มีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤษณะ จันเพชร (2552) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะที่ต้องการของผู้ประกอบการที่เกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาเทคนิคการผลิตในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่ต้องการของผู้ประกอบการ คือ ด้านความมีวินัย ในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความผูกพัน และด้านความรู้ ทักษะ

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาศึกษาเอกชนที่มีการจัดหลักสูตรทวิภาคีและครูฝึกสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าด้านกรณีเหตุการณ์ศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นควรมีการนิเทศการศึกษาโดยการจัดทำแผนนิเทศการศึกษาร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษากับสถานประกอบการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีแผนการนิเทศทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยมีการกำหนดข้อนิเทศร่วมกัน มีการติดตามความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ

2. จากผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาศึกษาเอกชนที่มีการจัดหลักสูตรทวิภาคีและครูฝึกสถานประกอบการเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าด้านทักษะพิสัยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น

ควรมีการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีให้นักศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน มีความพร้อมสู่สภาพแวดล้อมในการทำงาน มีทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การทำงาน

3. จากผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าครูฝึกสถานประกอบการ ดังนั้นสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนควรมีความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีอย่างสม่ำเสมอ โดยให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนทวิภาคี

4. จากผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีในด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผลกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันทุกด้าน ดังนั้นสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนควรมีการวางแผนการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีให้มีมาตรฐานตามคุณวุฒิวิชาชีพ และตามความต้องการของสถานประกอบการ ทัดเทียมกับต่างประเทศ

5. จากผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีกับการเรียนรู้ตามคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา ในด้านทักษะพิสัย ด้านพุทธิพิสัย และด้านจิตพิสัย มีความสัมพันธ์ในระดับมาก ดังนั้นสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนควรมีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนสอนโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการให้สูงขึ้น

6. ควรมีการจัดทำวิจัยการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนแบบทวิภาคีที่เหมาะสมสำหรับสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน

7. ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดกรุงเทพมหานครเท่านั้น ดังนั้น ในการจัดทำวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่นเพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิภาคีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการส่งเสริมการผลิตกำลังคนในระดับวิชาชีพให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

8. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษา

9. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีศึกษาระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์กับสถานประกอบการ

10. ควรมีการทำกรวิจัยการจัดการเรียนการสอนรูปแบบทวิภาคีโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานประกอบการ นักศึกษาทวิภาคีเพื่อใช้ในการจัดการศึกษารูปแบบทวิภาคีให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

11. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรทวิภาคีที่เหมาะสมกับสถาบันอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ

12. ควรมีการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีที่เหมาะสมกับสถาบันอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณะ จันเพชร. (2552). **คุณลักษณะที่ต้องการของผู้ประกอบการที่เกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาเทคนิคการผลิตในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- กิตติพิศ เพชรสุทธิ. (2553). **“ทัศนะของสถานประกอบการต่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาทวิภาคีของวิทยาลัยการอาชีพตรัง”**. เอกสารเผยแพร่การวิจัย. วิทยาลัยการอาชีพตรัง.
- ธีระชัย จุฑาทาเทพ. (2546). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สายช่างอุตสาหกรรมตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พิมนศิลป์ ทัพนันตกุล. (2552). **ศึกษาประสิทธิผลของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- โรงเรียนพ่ายเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ. (2553). **“การศึกษาสมรรถนะของแรงงานอาชีวศึกษาที่ผู้ประกอบการต้องการ”**. รายงานการวิจัย. ฝ่ายวิจัยและพัฒนา โรงเรียนพ่ายเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ.
- วิชัย กงพลนนท์. (2554). **การพัฒนารูปแบบการจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคเชิงรายสู่ความเป็นเลิศ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา.
- วิสิทธิ์ งามเลิศชัย. (2552). **“การดำเนินงานจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนโลยี”**. รายงานการวิจัย. ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เทคโนโลยี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **การศึกษาความต้องการกำลังคน เพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศ**. กรุงเทพฯ: สกศ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). **วิสัยทัศน์ พันธกิจ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). **รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีการศึกษา 2553**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สิริ พวงสอน. (2545). **ความคิดเห็นของครูฝึกในสถานประกอบการต่อการฝึกงานของนักศึกษาสาขาวิชาช่างยนต์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุชาติ เปาวิมาน. (2545). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามทัศนะของผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

